

ส่วนที่ 2

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำคัญของเทศบาลเมืองบ้านไผ่

ประวัติความเป็นมาของเทศบาลเมืองบ้านไผ่

เทศบาลเมืองบ้านไผ่ ได้ยกฐานะจากสุขาภิบาลบ้านไผ่ เป็นเทศบาลตำบลบ้านไผ่ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2524 และในปัจจุบันยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองบ้านไผ่ เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ.2548 โดยที่ขณะนั้นสุขาภิบาลบ้านไผ่ได้เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง การศึกษาและจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงขึ้น การดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ของประชากรที่ดีขึ้น ทำให้ประชาชนมีความพร้อมที่จะยกฐานะสุขาภิบาลของตนขึ้นเป็น “เทศบาล” เนื่องจากมีศักยภาพด้านต่าง ๆ ขึ้น ประกอบกับสุขาภิบาลบ้านไผ่ มีรายได้สูงพอที่จะดำเนินการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของเทศบาลได้

ดังนั้น อำเภอบ้านไผ่ โดยนายฮึกหาญ ไตมรงค์ดี นายอำเภอบ้านไผ่ ในขณะนั้นได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล มติความต้องการของประชาชนที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาจังหวัดขอนแก่นแล้ว รายงานเสนอกระทรวงมหาดไทยถึงความพร้อมที่จะยกฐานะสุขาภิบาลอำเภอบ้านไผ่ขึ้นเป็น เทศบาล ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2524 ได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะสุขาภิบาลอำเภอบ้านไผ่และจัดเป็น “เทศบาลตำบลบ้านไผ่” อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่มที่ 98 ตอนที่ 101 ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2524 และเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ.2548 ได้ยกฐานะจากเทศบาลตำบล เป็นเทศบาลเมือง โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546 ซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบภายในเขตเทศบาลทั้งสิ้น 16.20 ตารางกิโลเมตร

เทศบาลเมืองบ้านไผ่ แต่ก่อนได้อาศัยหอประชุมอำเภอลงเก่าเป็นอาคารสำนักงานเทศบาล ซึ่งมีนายเจริญ ดิบุญมี ณ ชุมแพ (นายอำเภอบ้านไผ่ขณะนั้นเป็นนายกเทศมนตรีคนแรก) ต่อมา เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2529 เทศบาลเมืองบ้านไผ่ ได้ดำเนินการวางศิลาฤกษ์ก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลเมืองบ้านไผ่หลังใหม่ โดยนายบุญช่วย ศรีสารคาม ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น บนพื้นที่ดินเนื้อที่ 10 ไร่ - งาน 35 ตารางวา ถนนเจนจบทิศ ห่างจากที่ว่าการอำเภอบ้านไผ่ ไปทางทิศเหนือประมาณ 1 กิโลเมตร ซึ่งได้ใช้เป็นสำนักงานเทศบาลเมืองบ้านไผ่

1. สภาพทั่วไปของเทศบาลเมืองบ้านไผ่

1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ที่ตั้งขนาดพื้นที่

เทศบาลเมืองบ้านไผ่ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ที่ค่าพิกัดระบบ UTM ประมาณ 253,000 ถึง 262,000 ตะวันออก ค่าพิกัด ประมาณ 1,773,000 ถึง 1,780,000 ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น มีพื้นที่เขตเทศบาล 16.20 ตารางกิโลเมตร มีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 408 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดขอนแก่น ประมาณ 44 กิโลเมตร เทศบาลเมืองบ้านไผ่อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ประกอบขึ้นด้วยพื้นที่ในเขตการปกครองของตำบล 3 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลในเมือง ตำบลบ้านไผ่ และตำบลแคนเหนือ มีพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลละ 8.20 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 46.59 รวมเป็นร้อยละ 93.08 ส่วนตำบลแคนเหนือมีพื้นที่ 1.20 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 6.82 ของพื้นที่ทั้งหมด ดังรายละเอียดในตาราง แสดงพื้นที่เขตการปกครองของเทศบาลเมืองบ้านไผ่

ลำดับที่	ตำบล	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ
1	ในเมือง	8.20	46.59
2	บ้านไผ่	8.20	46.59
3	แคนเหนือ	1.20	6.82
รวม		17.60	100

ที่มา : ผลจากการจัดทำโครงการระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ของเทศบาลเมืองบ้านไผ่ พ.ศ. 2546 และแผนที่แสดงเขตการปกครองเทศบาลเมืองบ้านไผ่

เทศบาลเมืองบ้านไผ่ประกอบด้วย ประชากร จำนวน 30,225 คน แยกเป็น ชาย 14,688 คน ,หญิง 15,537 คน (ณ เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2551) จำนวนครัวเรือน 10,744 ครัวเรือน

(ณ เดือนเมษายน 2551) ประกอบด้วยชุมชนต่าง ๆ จำนวน 26 ชุมชน โดยมีชุมชนกกแดงเป็นชุมชนใหญ่ที่สุดมีพื้นที่ 1.64 ตารางกิโลเมตรหรือร้อยละ 9.32 ของชุมชนทั้งหมด และมีชุมชนบ้านไผ่เก่ามีขนาดใหญ่เป็นลำดับที่ 2 มีพื้นที่ 1.57 ตารางกิโลเมตรหรือร้อยละ 8.92 ของชุมชนทั้งหมด และมีชุมชนตลาด 1,2,3 มีขนาดเล็กที่สุดมีพื้นที่ 0.13 ตารางกิโลเมตรหรือร้อยละ 0.74 ของชุมชนทั้งหมด ดังรายละเอียดตามตารางแสดงรายละเอียดชุมชน

ลำดับ	ชื่อชุมชน	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ
1	กกแดง	1.64	9.32
2	บ้านไผ่เก่า	1.57	8.92
3	โนนสวรรค์	1.34	7.61
4	สุมนามัย	1.13	6.42
5	โนนสว่าง	1.12	6.36
6	คุ้มจัดสรร	0.85	4.83
7	ห้วยทราย	0.82	4.66
8	หนองลุมพุก	0.81	4.60
9	ปอปิด	0.79	4.49
10	คลองชลประทาน	0.78	4.43
11	โนนสะอาด	0.77	4.38
12	หลักสิบสี่	0.75	4.26
13	เจ้าเงาะ	0.71	4.03
14	ขนมจีน 2000	0.55	3.13
15	ชอยยั้งยง	0.55	3.13
16	สมหวัง-สังวาลย์	0.50	2.84
17	บ้านเช่าพัฒนา	0.46	2.61
18	ศาลเจ้า	0.36	2.05
19	สมประสงค์	0.35	1.98
20	แสงทอง	0.33	1.88

21	ประปา	0.33	1.88
22	พระธรรมสาร	0.27	1.53
23	ศรีหมอนพัฒนา	0.26	1.48
24	หมู่สี่พัฒนา	0.24	1.36
25	โพธิ์สวรรค์	0.19	1.08
26	ตลาดสด 1,2,3	0.13	0.74
รวม		17.6	100

ที่มา : ผลจากการสำรวจเพื่อจัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ของเทศบาลเมืองบ้านไผ่ พ.ศ. 2546

2-4

ลักษณะภูมิประเทศทั่วไปเป็นที่ราบสูง สภาพดินปนทราย ด้านทิศเหนือเป็นที่เนินสูง ด้านทิศใต้เป็นที่ราบลุ่ม มีลำน้ำ 4 สายไหลผ่านคือ ลำน้ำห้วยทราย ลำห้วยยาง ลำห้วยน้อย ลำน้ำห้วยจิก ซึ่งมีน้ำไหลตลอดฤดูกาล แหล่งเก็บกักน้ำประกอบด้วย อ่างเก็บน้ำหนองนาวัว เป็นอ่างเก็บน้ำซึ่งกรมชลประทานสร้างขึ้น ตั้งอยู่ห่างจากที่ตั้งอำเภอบ้านไผ่ไปทางทิศใต้ ประมาณ 2 กิโลเมตร และอ่างเก็บน้ำบ้านนาโพธิ์ เป็นอ่างเก็บน้ำที่กรมชลประทานสร้างขึ้นเช่นกัน ตั้งอยู่ห่างจากที่ตั้งอำเภอบ้านไผ่ไปทางทิศตะวันออกประมาณ 5 กิโลเมตร และอ่างเก็บน้ำ “แก่งละว้า” ตั้งอยู่ห่างจาก

ที่ตั้งอำเภอบ้านไผ่ไปทางทิศเหนือ ประมาณ 12 กิโลเมตร ซึ่งการประปาส่วนภูมิภาคได้ใช้แหล่งน้ำแห่งนี้เป็นแหล่งน้ำให้บริการประชาชนภายในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่

เนื่องจากมีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ บริเวณโดยรอบของเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จึงเหมาะสำหรับที่จะทำไร่ ทำนา พื้นที่ส่วนใหญ่ภายในเขตเทศบาลเป็นที่ตั้งของอาคารพาณิชย์ บ้านเรือนและโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กขึ้นหลายแห่ง เช่น โรงงานมันสำปะหลัง คลังสินค้าเพื่อการเกษตร โรงงานยาสูบ ร้านค้าส่งค้าปลีกทางการก่อสร้าง การเกษตร สินค้าเบ็ดเตล็ด เป็นต้น

1 อาณาเขตของเทศบาลเมืองบ้านไผ่

ซึ่งเป็นที่ตั้งของเทศบาลเมืองบ้านไผ่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ

ติดต่อกับตำบลในเมือง และตำบลบ้านไผ่

ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลในเมือง และตำบลหัวหนอง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลในเมือง และตำบลหนองน้ำใส
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลหัวหนอง และตำบลบ้านไผ่

1.2 สภาพภูมิประเทศ

บริเวณแอ่งโคราชมีลักษณะเป็นที่ราบลูกฟูก เอียงลาดจากบริเวณเทือกเขาและที่สูงทางด้านทิศตะวันออก และด้านทิศเหนือ จึงทำให้พื้นที่ตรงกลางเป็นแอ่งต่ำระบายน้ำไม่ดี มีแม่น้ำชีไหลผ่านเป็นลำน้ำแบ่งเขตระหว่างอำเภอบ้านไผ่ และอำเภอชนบท เป็นที่ราบสูงโดยสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 150 – 300 เมตร แผ่นดินโดยทั่วไปเป็นดินร่วนปนทรายไม่อุ้มน้ำพืชพันธุ์ธัญชาติโดยทั่วไปมีลักษณะเป็นทุ่งหญ้าและป่าโปร่งแบบป่าไม้ผลัดใบ

2-5

1.3 สภาพภูมิอากาศ แบ่งออกเป็น 3 ฤดูกาล

ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ไปจนถึงเดือนพฤษภาคม ภูมิอากาศแห้งแล้งมาก โดยเฉพาะเดือนเมษายน มีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 29.9 องศาเซลเซียส

ฤดูฝน เริ่มประมาณเดือนพฤษภาคม หรือต้นเดือนมิถุนายน ไปสิ้นสุดเดือนตุลาคม ฝนที่ตกมากในพื้นที่นี้ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากพายุดีเปรสชัน ซึ่งเคลื่อนมาจากทะเลจีนใต้ทางอ่าวตังเกี๋ยผ่านเวียดนามเข้ามาในภาคอีสาน ฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน

ฤดูหนาว เริ่มประมาณเดือนตุลาคม ไปสิ้นสุดเดือนกุมภาพันธ์ โดยอุณหภูมิต่ำสุดของเดือนที่หนาวมากที่สุด คือเดือนธันวาคม เฉลี่ย 22.6 องศาเซลเซียส

1. ลักษณะทางด้านสังคมและการบริหาร

1.1 การบริหาร

เทศบาล เป็นการจัดรูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยให้ราษฎรในท้องถิ่นเลือกตั้งคณะกรรมการในท้องถิ่นขึ้นมาคณะหนึ่งตามกฎหมายเพื่อเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น คือ สมาชิกสภาเทศบาล (ส.ท.)

องค์กรเทศบาล ประกอบด้วยคณะผู้บริหารและสภาเทศบาล

คณะผู้บริหาร ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี และคณะผู้บริหารมีจำนวนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม ถึง พ.ศ.2546 คณะผู้บริหารท้องถิ่นชุดปัจจุบัน (2548) ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี 1 คน รองนายกเทศมนตรี 3 คน ที่ปรึกษานายกฯ 2 คน และเลขานุการนายกฯ 1 คน ทำหน้าที่ควบคุมรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลเมืองบ้านไผ่ ประกอบด้วย

1. นายลิขิต	กสิกิจวรกุล	นายกเทศมนตรีเมืองบ้านไผ่
2. นายชาญชัย	อมรเดชสุริยา	รองนายกเทศมนตรีฯ
3. นายสุกิจ	เรืองชัยจตุพร	รองนายกเทศมนตรีฯ
4. นายอาทิตย์	ฉัตรชัยพลรัตน์	รองนายกเทศมนตรีฯ
5. นายนพดล	โสมจิตต์วัฒนาพานิชย์	ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีฯ
6. นายโดม	เนตรสมจิตร	ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีฯ
7. นายพรพรหม	จันทร์เจริญ	เลขานุการนายกฯ

2-6

สภาเทศบาล ประกอบด้วยสมาชิกสภาซึ่งราษฎรเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาลมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี สมาชิกสภาเทศบาลเมืองบ้านไผ่ มีจำนวนสมาชิก 18 คน ประกอบด้วย

1	นายเกษมทรัพย์	ดงหงษ์	ประธานสภาเทศบาล
2	นายเกษม	ชวฤทธิ์	รองประธานสภาเทศบาล
3	นายนิวัฒน์	ปลั่งศิริ	สมาชิกสภาฯเขต 1

4	นางพัชรา	ศิริศักดิ์กมล	สมาชิกสภาเขต 1
5	นางช่อนกลิ่น	ป้องปาน	สมาชิกสภาเขต 1
6	นายพันธวิชิต	เกี่ยวศรีกุล	สมาชิกสภาเขต 1
7	น.ส.สุวิภา	ลี้มธีระกุล	สมาชิกสภาเขต 1
8	นายพิริน	ตุลระรัต	สมาชิกสภาเขต 1
9	นายสุภัทร	ปวีณาภรณ์	สมาชิกสภาเขต 2
10	นายจีระนุรณ์	ปัญญารัตน์วงษ์	สมาชิกสภาเขต 2
11	นายศรัณู	กสิกิจวรกุล	สมาชิกสภาเขต 2
12	นายสมสงวน	อินทรกำแหง	สมาชิกสภาเขต 2
13	นายผ่าน	ไทยรัก	สมาชิกสภาเขต 3
14	นางจงจิตร	แซ่เหี้ย	สมาชิกสภาเขต 3
15	นายฉลอง	คำตา	สมาชิกสภาเขต 3
16	นายประสิทธิ์	สันคำ	สมาชิกสภาเขต 3
17	นายกิตติพงษ์	สีหาสร้อย	สมาชิกสภาเขต 3
18	นายบุญเรือง	เอื้อวะเม	สมาชิกสภาเขต 3

2-7

1.2 เทศบาลเมืองบ้านไผ่ มีการแบ่งส่วนราชการบริหารงานของเทศบาล ดังนี้

สำนักปลัดเทศบาล

กองวิชาการและแผนงาน

กองคลัง

กองช่าง

กองการศึกษา
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
กองสวัสดิการสังคม

มีอัตรากำลังทั้งหมด 290 คน เป็นพนักงานเทศบาล 75 คน ลูกจ้างประจำ 63 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ 127 คน พนักงานครูเทศบาล 25 คน และเจ้าหน้าที่สถานธนาบาล 4 คน

1.3 การศึกษา

เทศบาลเมืองบ้านไผ่มีสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน รวม 19 แห่ง แยกเป็น

- ระดับก่อนวัยเรียน	5	แห่ง
- ระดับประถมศึกษา	13	แห่ง
- ระดับมัธยมศึกษา	1	แห่ง

1.4 การศาสนา

สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา รวม 13 แห่ง แยกเป็น วัด 11 แห่ง โบสถ์คริสต์ 1 แห่ง และมัสยิด 1 แห่ง

1.5 การสาธารณูปการ

ถนนภายในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ มีจำนวน 197 สาย แยกเป็น

- ถนนลาดยาง	46	สาย
- ถนนคอนกรีต	110	สาย
- ถนนลูกรัง	41	สาย

1.6 การจัดการศึกษา เทศบาลเมืองบ้านไผ่ได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษา จึงส่งเสริมการบริการทั้ง 3 แบบ ดังนี้

1.6.1 การศึกษาในระบบ เทศบาลเมืองบ้านไผ่ได้ดำเนินการจัดให้มีสถานศึกษาในระดับขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับก่อนวัยเรียน ครอบคลุมทั้งเทศบาล จำนวน 3 ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 บ้านแก้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 สำนักงานเทศบาลเมืองบ้านไผ่ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 ชุมชนโนนสว่าง โรงเรียนเทศบาล มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมปีที่ 3 และ

ปัจจุบันเทศบาลเมืองบ้านไผ่ได้จัดตั้งโรงเรียนอนุบาลสาธิตเครือข่าย มหาวิทยาลัยขอนแก่น สถานที่ตั้งอยู่บริเวณด้านหลังสำนักงานเทศบาลเมืองบ้านไผ่ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมในการพัฒนาการศึกษาอย่างได้มาตรฐาน

จำนวนนักเรียนที่สังกัดสถานศึกษาของเทศบาลเมืองบ้านไผ่

ชื่อสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน (คน)					
	ปีการศึกษา 2550			ปีการศึกษา 2551		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
โรงเรียนเทศบาล	272	235	507	360	303	663
โรงเรียนอนุบาลสาธิต ฯ	-	-	-	41	26	67
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 บ้านแก้ง	52	38	90	46	40	86
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 เทศบาล	55	45	100	69	61	130
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 โนน	20	28	48	51	42	93
รวม	399	346	745	567	472	1039

ที่มา : กองการศึกษาเทศบาลเมืองบ้านไผ่ พ.ศ. 2551

1.6.2 การศึกษานอกระบบ เทศบาลเมืองบ้านไผ่ได้ส่งเสริมการสร้างอาชีพให้แก่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างอาชีพ สร้างรายได้ โดยจัดฝึกอบรมอาชีพประเภทต่าง ๆ เช่น ให้ความรู้ทางด้านช่างฝีมือแรงงาน ร่วมกับสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 6 จังหวัดขอนแก่น โดยมีการจัดตั้งศูนย์ที่ชุมชนหนองลุมพุก ฝึกสอนการวาดแผนไทย ร่วมกับศูนย์รัตนภาจังหวัดขอนแก่น ฝึกสอนดอกไม้ประดิษฐ์ที่ชุมชนสุขนาถย์ รวมไปถึงการปลูกเห็ด เป็นต้น

1.6.3 การศึกษาตามอัธยาศัย เทศบาลเมืองบ้านไผ่ได้ส่งเสริมในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยตามความสมัครใจ ความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส สังคมและสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคล เช่น ให้บริการห้องสมุดประชาชน ศูนย์อินเทอร์เน็ตชุมชน ที่อ่านหนังสือประจำชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสาร ทันข่าว ทันเหตุการณ์

การให้บริการของเทศบาลเมืองบ้านไผ่

1. ห้องสมุดเทศบาลเมืองบ้านไผ่ ห้องสมุดเทศบาลเมืองบ้านไผ่ ได้จัดตั้งขึ้นมาเมื่อปีพ.ศ. 2546 โดยอยู่ในความรับผิดชอบของกองการศึกษา ตั้งอยู่ ณ บริเวณอาคารสำนักงานศูนย์วัฒนธรรมอำเภอบ้านไผ่ เปิดให้บริการแก่ประชาชนโดยทั่วไป นักเรียน นักศึกษา และพนักงานเทศบาล โดยมีวัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อให้มีหนังสือ วารสาร บทความ เอกสารทางด้านวิชาการ ทางการบริหาร ด้านต่าง ๆ กฎหมาย ระเบียบของทางราชการ
- 1.2 เพื่อให้เป็นแหล่งศึกษา หาความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของทางราชการและข้าราชการพนักงานเทศบาล และลูกจ้าง ประชาชนโดยทั่วไป นักเรียน นักศึกษา
- 1.3 เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 และเป็นศูนย์ข้อมูลของเทศบาลต่อไป

เปิดให้บริการ วันจันทร์-วันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 08.30 น - 16.30 น. และวันเสาร์ตั้งแต่เวลา 08.30 น. - 12.00 น. และเป็นโครงการต่อเนื่องในการที่จะพัฒนาห้องสมุดให้มีหนังสือ เอกสาร บทความ ฯลฯ ให้บริการแก่ประชาชนอย่างเพียงพอ

2. การบริการด้านการสาธารณสุข ของเทศบาลเมืองบ้านไผ่ มีศูนย์บริการสาธารณสุข ครอบคลุมทั้ง 4 ศูนย์ เป็นสถานที่ให้บริการที่ให้บริการประชาชนทั่วไป ซึ่งเป็นการปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับแจกจ่ายยาสามัญประจำบ้านและยาสำหรับการรักษาพยาบาลเบื้องต้น

ส่งเสริม พร้อมกับแนะนำการวางแผนครอบครัว การคุมกำเนิดและจ่ายยาเม็ดคุมกำเนิด แจกถุงยางอนามัย การฉีดวัคซีนป้องกันโรค และการควบคุมสัตว์ที่เป็นพาหนะนำโรคมาสู่คนเช่น สุนัขบ้า หนู แมลงสาบ ยุง เป็นต้น

2-10

3. การจัดเก็บขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองบ้านไผ่ มีปริมาณขยะรวมกับ 10 อบต. ในเขตอำเภอ บ้านไผ่และเอกชน จำนวนประมาณ 38 ตัน/วัน และเทศบาลสามารถจัดเก็บได้ ประมาณวันละ 20 ตัน/วัน มีปริมาณขยะตกค้างประมาณ 0.7 ตัน เทศบาลมีรถเก็บขนขยะแบบอัดท้าย 7 คัน แบบเปิดข้างเทท้าย 6 ล้อ จำนวน 1 คัน และแบบเปิดปิดอ้อพ จำนวน 1 คัน รถบรรทุกน้ำ 1 คัน รถดูดโคลน 1 คัน รถกวาดและดูดฝุ่นถนน 1 คัน รถขอเกี่ยว 1 คัน (มีการจัดเก็บวันละ 2 เทียว/คัน) และมีรถเข็นขยะ จำนวน 15 คัน มีถังรองรับขยะประมาณ 1,339 ถัง ซึ่งตั้งบริการตามถนน ตรอก ซอย และในพื้นที่ชุมชนทั้ง 26 ชุมชน และเทศบาลได้มีการให้บริการแบบรวมศูนย์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ใกล้เคียงและที่ได้รับการร้องขอ ในกรณีที่ไม่มีที่ทิ้งขยะเป็นของตนเอง ปัจจุบันได้มีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบ้านไผ่รวมทั้งภาคเอกชนและส่วนราชการทั้งหมด ได้นำขยะมูลฝอยมาทิ้งรวมในที่ทิ้งขยะของเทศบาลด้วยในปีงบประมาณ 2543-2545 เทศบาลฯ ได้รับงบประมาณอุดหนุนจากกระทรวงวิทยาศาสตร์เพื่อปรับปรุงระบบการกำจัดขยะมูลฝอยที่สถานีกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จำนวน 42.5 ล้านบาท ในส่วนของสถานีกำจัดมูลฝอยนั้นมีรถยนต์ที่ใช้ปฏิบัติงาน จำนวน 4 คัน คือ รถแทรกเตอร์ 1 คัน รถขุดดิน 1 คัน รถบรรทุกดิน 1 คัน และรถบรรทุกน้ำ 1 คัน

4. การระบายน้ำและการบำบัดน้ำเสีย

ก. การระบายน้ำ เขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่จัดสร้างท่อและวางระบายน้ำ เพื่อช่วยในระบบการระบายน้ำภายในเขตเทศบาล เพื่อลดการท่วมขังของน้ำเมื่อเวลาฝนตก โดยที่ถนนเจนจบทิศมีท่อระบายน้ำยาวที่สุดในเขตเทศบาลคือยาว 4,625.93 เมตร รองลงมาคือถนนสุขาภิบาล 2 ความยาวของท่อระบายน้ำในถนนนี้ยาว 3,070.97 เมตร

ข. ระบบบำบัดน้ำเสีย เทศบาลเมืองบ้านไผ่ ได้งบประมาณสนับสนุนในด้านการศึกษาออกแบบรายละเอียดระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย จากกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 5 ล้านบาท ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาออกแบบรายละเอียดเสร็จเรียบร้อยแล้วและอยู่ในระหว่างการขอรับงบประมาณสนับสนุน จากกระทรวงวิทย์ฯ ในการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียตามผลการศึกษาและออกแบบ

5. การดับเพลิง หรือการบรรเทาสาธารณภัย มีพนักงานดับเพลิงจำนวน 33 นาย แบ่งเป็นพนักงานสามัญ 4 นาย ลูกจ้างประจำ 7 นาย ลูกจ้างตามภารกิจ 8 นาย และมีรถดับเพลิง 3 คัน มีรถตรวจการณ์ 1 คัน มีรถบรรทุกน้ำ 4 คัน รถยนต์กู้ภัยขนาดเล็ก 2 คัน น้ำยาดับเพลิงเคมี 100 เครื่อง เครื่องหาลบหมขนาดมาตรฐาน 2 เครื่อง วิทยุสื่อสาร 58 เครื่อง ชุดผจญเพลิงในอาคาร 2 ชุด หน้ากากกันควันพิษ 8 ชุด เครื่องสูบน้ำดับเพลิงขนาดเล็ก จำนวน 3 เครื่อง เครื่องดับเพลิงชนิดคาร์บอนไดออกไซด์เหลวระเหยแบบสะสมความดัน 5 เครื่อง เครื่องดับเพลิงชนิด บีซีเอฟ จำนวน 4 เครื่อง เครื่องสูบน้ำดับเพลิงขนาด 5.5 แรงม้า จำนวน 1 เครื่อง และมีเจ้าหน้าที่อาสาสมัครในโครงการการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจำนวน 239 คน พร้อมนี้เทศบาลเมืองบ้านไผ่ได้จัดตั้งชุดสายตรวจจรจักษ์กรยาน ในช่วงเวลา 17.00 น.– 06.00 น.บุคลากรจากอปพร. จำนวน 5 ชุด ๆ ละ 10 คน ไว้คอยป้องกันและรักษาทรัพย์สินของประชาชนภายในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ และจัดชุดกู้ชีพกู้ภัย ที่ผ่านการฝึกอบรมจากโรงพยาบาลขอนแก่นไว้คอยบริการ ณ สถานีย่อยมิตรภาพ จำนวน 4 ชุด ๆ ละ 2 คน ตลอด 24 ชั่วโมง

6. โรงฆ่าสัตว์ ตั้งอยู่บริเวณทิศใต้ของสำนักงานเทศบาลเมืองบ้านไผ่ ฆ่าโคและสุกร การกำจัดน้ำเสีย เป็นแบบบ่อฝัง

7. สถานธนาบาล ในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ มี จำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่บริเวณอาคารพาณิชย์หน้าตลาดเทศบาล 4 (เยื้อง ร.ส.พ.)

8. บริการอินเทอร์เน็ตฟรี เทศบาลเมืองบ้านไผ่ ได้ดำเนินการตามโครงการอินเทอร์เน็ต 1 ตำบล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการอินเทอร์เน็ตแก่ประชาชนโดยทั่วไป นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่มีความต้องการ สนใจที่จะใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อหาความรู้ ศึกษาหาความรู้ ข้อมูลด้านต่าง ๆ บนระบบอินเทอร์เน็ต โดยเปิดให้บริการฟรีในวันเวลาราชการ ตั้งแต่

เวลา 08.30 น. – 16.30 น. ณ ศูนย์บริการร่วมเทศบาลเมืองบ้านไผ่

9. **สวนสาธารณะและสถานที่ออกกำลังกาย** เทศบาลเมืองบ้านไผ่ ได้ดำเนินการก่อสร้างสวนสาธารณะ จำนวน 2 แห่ง คือสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ บ้านแก้งและสวนสาธารณะโนนสว่าง มีสนามเทนนิส 1 แห่ง เครื่องออกกำลังกายกลางแจ้ง 1 ชุด ไว้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกายของประชาชนภายในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ ติดตั้งเครื่องออกกำลังกายกลางแจ้ง อีก 4 จุด คือ สำนักงานเทศบาลเมืองบ้านไผ่ หน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านไผ่ บริเวณตลาดสด 4 และ โรงเรียนบ้านแก้ง

2-12

สถานะการคลังของเทศบาลเมืองบ้านไผ่

รายการ	รายรับจริง ปี 2548	รายรับจริง ปี 2549	รายรับจริง ปี 2550
รายรับตามงบประมาณรายรับ			
หมวดภาษีอากร	82,704,241.99	69,073,513.87	68,033,947.92
หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ โบนัส	2,451,909.60	3,040,115.64	2,594,756.15
หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	1,252,384.54	1,794,045.18	2,134,651.14
หมวดรายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์	39,835.53	128,739.71	158,234.23
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	757,866.09	693,780.00	1,092,994.14
หมวดรายได้จากทุน	-	-	-
หมวดเงินอุดหนุน	30,347,698.25	33,760,287.00	40,378,508.00
รวมเงินรายรับตามงบประมาณรายรับ	117,553,936.00	108,490,481.40	114,393,091.58
หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป (ที่ระบุดูประสงค์)	25,155,487.00	19,079,007.00	19,546,629.00
หมวดเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (ที่ระบุดูประสงค์)	-	-	-
รวมเงินอุดหนุน (ที่ระบุดูประสงค์)	25,155,487.00	19,079,007.00	19,546,629.00
รวมรายรับทั้งสิ้น	142,709,423.00	127,569,488.40	134,890,316.98

รายจ่ายตามงบประมาณรายจ่าย		รายจ่ายจริง ปี 2548	รายจ่ายจริง ปี 2549	รายจ่ายจริง ปี2550
1	รายจ่ายงบกลาง			
	ค่าชำระหนี้เงินกู้และดอกเบี้ย	-	-	-
	รายจ่ายตามข้อผูกพัน	2,712,589.14	4,571,953.37	3,457,750.36
	เงินสำรองจ่าย	173,057.91	897,285.53	1,066,593.40
	เงินช่วยเหลือค่าทำศพ	78,809.37	57,217.50	42,840.00
	รวมรายจ่ายงบกลาง	2,964,465.42	5,526,456.40	4,567,183.76
รายจ่ายตามงบประมาณรายจ่าย		รายจ่ายจริง ปี 2548	รายจ่ายจริง ปี 2549	รายจ่ายจริง ปี2550
2	รายจ่ายของหน่วยงาน			
	รายจ่ายประจำ หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ	18,488,534.59	21,104,400.55	23,242,909.79
	หมวดค่าจ้างชั่วคราว	6,733,693.12	6,270,568.66	6,903,873.68
	หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	34,926,145.15	45,908,362.41	47,289,465.53
	หมวดค่าสาธารณูปโภค	1,304,869.92	1,647,217.04	1,657,045.50
	หมวดเงินอุดหนุน	1,119,499.12	5,300,014.38	2,019,023.47
	หมวดรายจ่ายอื่น	-	270,000.00	39,500.00

	รวมรายจ่ายประจำ	62,915,089.02	85,892,613.16	81,151,817.97
	รายจ่ายเพื่อการลงทุน- ค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	-	41,122,587.00	24,902,087.00
	รวมรายจ่ายเพื่อการลงทุน	585,526.00	41,122,587.00	110,621,088.73
3	รายจ่ายจากเงินอุดหนุน (ที่ไม่ระบุวัตถุประสงค์)			
	หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	19,026,434.68	-	-
	รายจ่ายจากเงินอุดหนุน (ไม่ระบุวัตถุประสงค์)	19,026,434.68	-	-
	รวมรายจ่ายตามงบประมาณรายจ่าย	85,491,515.12	127,015,200.16	110,621,088.73
4	รายจ่ายจากเงินอุดหนุน (ที่ระบุวัตถุประสงค์)			
	เงินอุดหนุนทั่วไป	25,012,144.00	26,233,495.42	17,834,336.99
	เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	-	-	-
	รวมรายจ่ายจากเงินอุดหนุน (ระบุวัตถุประสงค์)	25,012,144.00	26,233,495.42	17,834,336.99

รวมรายจ่ายทั้งสิ้น	110,503,659.12	153,248,695.58	128,455,425.72
รายรับจริงสูงกว่ารายจ่ายจริง	32,205,763.88	320,792.82	3,772,002.85

สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นใน 3 ปี ที่ผ่านมา

สาขาการพัฒนา	จำนวนโครงการ			งบประมาณ		
	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
การแก้ไขปัญหาความยากจน	16	15	11	2,782,800.-	1,758,910. -	5,246,535.-
การพัฒนาเมืองน่าอยู่	80	52	48	14,849,453.-	34,236,521.08	11,553,986.45
การพัฒนาทุนมนุษย์	57	40	48	9,328,631.-	8,473,826. -	8,357,104.49
การปรับปรุงระบบบริหารจัดการ	74	134	91	9,729,163.-	18,767,717. -	22,793,220.-
รวม	227	241	198	36,690,047.-	63,236,974.08	47,940,845.94

